

Atur i recuperació, el debat erroni

- La clau del futur econòmic d'Espanya és si serà capaç de L'indispensable ajust a mitjà termini

JOSEP OLIVER ALONSO*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 6.05.10

L'EPA del primer trimestre del 2010 ha obert la caixa dels trons. L'oposició emfatitza que la crisi no s'ha superat, alhora que els mercats financers apuntaven a Espanya després de la reducció de la qualificació del deute per part de Standard&Poor's.

¿Estem o no estem sortint de la crisi? Des que la recessió va començar, he tingut la impressió que equivocàvem el debat. Des del primer moment, s'ha centrat en les capacitats d'endeví del president Zapatero. El seu error inicial al caracteritzar la crisi –més que discutible, tot sigui dit– ha acompanyat el Govern des d'aleshores. I, així, la discussió sobre el nostre futur s'ha convertit en un partit de tennis entre l'Executiu, apostant per la recuperació, i l'oposició, que postula que no arriba.

Aquest debat està profundament viciat. Perquè és veritat que els símptomes de millora s'acumulen. El volum de negoci en la indústria va augmentar al febrer (un 7,4%), alhora que ho feien les comandes industrials. I tot i que la producció industrial encara presenta caigudes, tot apunta que en aquest sector el pitjor moment s'ha superat. En l'àmbit turístic, la informació del març també és positiva. Per la seva part, en el preocupant mercat immobiliari, l'increment de les hipoteques i transaccions, així com la moderació de la caiguda de preus, apunta a una suau millora des de valors molt baixos assolits en els pitjors moments de la crisi. I en l'àmbit laboral, després dels mals resultats de l'EPA, l'afiliació

al febrer i al març ja cau a taxes més reduïdes, ahora que l'atur de l'abril es redueix. Això anticipa que a partir d'ara hauríem de començar a recuperar, encara que sigui temporalment, una mica de l'ocupació perduda. El consum privat també s'ha recuperat modestament, tal com indica l'augment de les matriculacions de vehicles, empeses per les bonificacions per a la compra. I les exportacions, per la seva part, van augmentar al febrer a una taxa interanual del 12,8%, encara que el nivell de l'any anterior era extraordinàriament baix. Finalment, el 19 de maig, l'INE ens dirà que, respecte del quart trimestre del 2009, el PIB ja ha crescut una mica, o que, si no ho ha fet, ja s'estarà molt a prop de donar per finalitzada, tècnicament, la recessió.

¿Estic omplint voluntàriament l'ampolla? ¿La vull veure mig plena? Simplement, intento ubicar en el lloc just el pessimisme quotidià del país. Les coses estan malament. És veritat. Però això no obsta perquè la recessió, la caiguda de l'activitat, estigui en la fase final. Sempre amb la condició que la crisi europea no s'aguditzi o que no vinguin xocs addicionals de l'exterior.

CREGUI'M, lector: el debat no està en si serà el primer o el segon trimestre quan sortirem de la crisi. El debat és al voltant de l'ajust necessari a mitjà termini. Una vegada deixada enrere la llarga dècada prodigiosa (el boom del 1995 al 2007), ara ens espera una dècada difícil. I això per múltiples raons. Perquè tenim uns nivells d'endeutament del sector privat entre els més elevats del planeta i aquest endeutament serà un llast per al creixement futur. Perquè el nostre sector públic iniciarà, l'1 de juliol vinent, el llarg i dolorós procés que ha de situar el dèficit per sota del 3% el 2013. Perquè l'estoc de vivendes pendents de venda augura, si no hi ha caigudes de preus més intenses, un dilatat

període de digestió d'aquells excessos. Perquè la nostra capacitat de crear renda s'ha reduït al perdre gairebé dos milions de llocs de treball i col·lapsar la formació de capital des del 2007. Perquè l'elevada taxa d'atur (20,05% el primer trimestre) necessitarà bastants exercicis per resituar-se a uns nivells acceptables. Perquè recuperar els dos milions de llocs de treball perduts ens exigirà entre cinc i set anys com a mínim. ¿Volen que continuï?

LA DISCUSSIÓ en què hauríem de tirar-nos els plats pel cap és: ¿què fem l'endemà? Perquè aquell dia, que ja és avui, s'iniciarà un camí gens fàcil que hauria de conduir-nos, si fem bé les coses, a recuperar la renda i la riquesa perdudes. Però, pel que s'ha vist, no hi ha garanties que ho fem correctament. Segur que el Govern ha pecat d'optimista, però creguin-me quan els dic que l'oposició, i la resta d'agents socials, també. Ens hem passat els últims dos anys acusant-nos mútuament, bé d'optimistes, bé de pessimistes. De fet, ja hem perdut una part del temps necessari. Al país li calen reformes importants, que permetin l'ajust indispensable, la millora necessària de la competitivitat i, en especial, una distribució socialment adequada dels seus costos. La llista del que cal fer és llarga, i va des de la reforma laboral fins a la reestructuració del sistema financer, i des de la contenció de la despesa pública fins a una política fiscal justa i que cobreixi les nostres necessitats bàsiques, només per citar-ne algunes. Però, mentre discutim que si naps o si cols, els mercats financers internacionals prenen nota de la nostra dificultat per adoptar les decisions adequades. El problema no el teníem ahir, tot i ser la situació difícil. El tenim demà mateix. És a dir, avui.

*Catedràtic d'Economia Aplicada de la UAB